NN 57/2020 (15.5.2020.), Odluka o donošenju Izmjena i dopune Programa energetske obnove obiteljskih kuća za razdoblje od 2014. do 2020. godine s detaljnim planom za razdoblje od 2014. do 2016. godine

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

1146

Na temelju članka 31. stavka 2. Zakona o Vladi Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 150/11, 119/14, 93/16 i 116/18), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 14. svibnja 2020. godine donijela

ODLUKU

O DONOŠENJU IZMJENA I DOPUNE PROGRAMA ENERGETSKE OBNOVE OBITELJSKIH KUĆA ZA RAZDOBLJE OD 2014. DO 2020. GODINE S DETALJNIM PLANOM ZA RAZDOBLJE OD 2014. DO 2016. GODINE

I.

Donose se Izmjene i dopuna Programa energetske obnove obiteljskih kuća za razdoblje od 2014. do 2020. godine s detaljnim planom za razdoblje od 2014. do 2016. godine (»Narodne novine«, br. 43/14 i 36/15).

Izmjene i dopuna Programa iz stavka 1. ove točke sastavni su dio ove Odluke.

II.

Sufinanciranje i provedbu Programa iz točke I. ove Odluke osigurat će Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost.

III.

Zadužuje se Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja da, po završetku Programa iz točke I. ove Odluke, u suradnji s Fondom za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost, izvijesti Vladu Republike Hrvatske o ostvarenim aktivnostima, napretku i rezultatima Programa iz točke I. ove Odluke.

IV.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u »Narodnim novinama«.

Klasa: 022-03/20-04/06
Urbroj: 50301-27/20-20-4
Zagreb, 14. svibnja 2020.

Predsjednik
mr. sc. Andrej Plenković, v. r.

IZMJENE I DOPUNA PROGRAMA ENERGETSKE OBNOVE OBITELJSKIH KUĆA ZA RAZDOBLJE OD 2014. DO 2020. GODINE S DETALJNIM PLANOM ZA RAZDOBLJE OD 2014. DO 2016. GODINE

1. U Programu energetske obnove obiteljskih kuća za razdoblje od 2014. do 2020. godine s detaljnim planom za razdoblje od 2014. do 2016. godine (»Narodne novine«, br. 43/14 i 36/15), naziv Programa mijenja se i glasi: »Program energetske obnove obiteljskih kuća za razdoblje od 2014. do 2020. godine s detaljnim planom za razdoblje do kraja 2020. godine«.

2. Poglavlje 6.: »Popis literature«, mijenja se i glasi:

»6. Detaljni plan za razdoblje do kraja 2020. godine

6.1. Stanje u 2019. godini

S ciljem povećanja energetske učinkovitosti (EnU) postojećih obiteljskih kuća (OK), smanjenja potrošnje energije i emisija CO_2 u atmosferu te smanjenja mjesečnih troškova za energente, uz ukupno poboljšanje kvalitete života, Vlada Republike Hrvatske (Vlada) na prijedlog Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja (MGIPU) donijela je 27. ožujka 2014. godine Program energetske obnove obiteljskih kuća za razdoblje od 2014. do 2020. godine s detaljnim planom za razdoblje od 2014. do 2016. godine (»Narodne novine«, br. 43/14) (u daljnjem tekstu Program 2014. – 2020.). Fond za

zaštitu okoliša i energetsku učinkovitosti (FZOEU) zadužen je za provedbu Programa 2014. – 2020. te je u 2014. godini objavio javne pozive za prikupljanje ponuda jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (JLP(R)S) za neposredno sufinanciranje programa povećanja energetske učinkovitosti obiteljskih kuća i za korištenje obnovljivih izvora energije (OIE) u obiteljskim kućama.

S ciljem osiguravanja što većeg obuhvata Programa 2014. – 2020., isti je izmijenjen u ožujku 2015. godine (»Narodne novine«, broj 36/15) čime se omogućila izravna prijava građana FZOEU-u za ostvarenje sufinanciranja mjera poboljšanja EnU i korištenja OIE odnosno ukidanje »posrednika« u vidu JLP(R)S. Na javni poziv u 2015. godini za sufinanciranje energetske obnove postojećih obiteljskih kuća (EnU-22-23/2015)[1](Tekst javnog poziva može se pronaći na mrežnim stranicama FZOEU: http://fzoeu.hr/hr/nacionalni_javni_pozivi_i_natjecaji/ (datum pristupa 26.08.2019.)) je pristiglo preko 12.000 prijava, a odobreno je sufinanciranje za preko 9.200 projekata. Sufinanciranje je u cijelosti bilo osigurano iz nacionalnih sredstava (FZOEU).

Uzimajući u obzir planirana i alocirana EU sredstva iz ESI fondova, osigurana za ovu namjenu u sklopu Operativnog programa »Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.«, u iznosu od 30 milijuna eura, ali također i iskustva ostalih država članica EU koje ovakve programe također provode svojim nacionalnim sredstvima, Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja je početkom 2019. godine pokrenulo izradu analiza opcija provedbe poziva za energetsku obnovu obiteljskih kuća[2](Studija »Analiza opcija provedbe poziva za energetsku obnovu obiteljskih kuća«, PJR Consulting i Apsolon, 2019.). Analizirani su različiti modaliteti subvencioniranja, tj. korištenje ESI fondova te korištenje nacionalnih sredstava.

Na temelju zaključaka i preporuka navedene analize, za nastavak provedbe Programa 2014. – 2020. u razdoblju do kraja 2020. godine, koristit će se nacionalna sredstva sukladno Planu korištenja financijskih sredstava dobivenih od prodaje emisijskih jedinica putem dražbi u Republici Hrvatskoj do 2020. godine (»Narodne novine«, broj 19/18).

Sredstva za nastavak provedbe osigurana su Odlukom koju je Vlada donijela na sjednici 5. rujna 2019. godine o donošenju Izmjena i dopuna Plana korištenja financijskih sredstava dobivenih od prodaje emisijskih jedinica putem dražbi u Republici Hrvatskoj do 2020. godine (»Narodne novine«, broj 84/19)[3](Navedena Odluka dostupna je na: https://vlada.gov.hr/sjednice/177-sjednica-vlade-republike-hrvatske-26702/26702 (datum pristupa 11.09.2019.)) kojom se planiraju sredstva u iznosu od 142 milijuna kuna za provedbu energetske obnove obiteljskih kuća u 2020. godini, u financijskom planu FZOEU-a za 2020. i projekcijama za 2021. i 2022. godinu.

Izmjenama i dopunama Programa energetske obnove obiteljskih kuća za razdoblje od 2014. do 2020. godine s detaljnim planom za razdoblje do kraja 2020. godine (u daljnjem tekstu: Program) po prvi puta će se steći uvjeti za energetsku obnovu obiteljskih kuća za socijalno najugroženije skupine građana u opasnosti od energetskog siromaštva sukladno preporukama Europske komisije u Izmjenama direktive o energetskim svojstvima zgrada. kojima se potiču sve države članice da u osmišljavanju mjera politike za energetsku učinkovitost stambenog fonda iste prioritetno provedu među energetski siromašnim građanima.

Prema tome, Izmjene Programa obuhvaćaju sljedeće:

1. Plan provedbe dodjele bespovratnih sredstava za razdoblje do kraja 2020. godine, pri čemu sva potrebna sredstva osigurava FZOEU

2. Razradu mjera koje su predmet sufinanciranja temeljem Programa, koja uključuje i utvrđivanje stope sufinanciranja i maksimalnih iznosa sufinanciranja po mjerama, odnosno aktivnostima unutar pojedinih mjera

3. Način provedbe Programa za ranjive skupine građana u opasnosti od energetskog siromaštva.

Na temelju ovih sastavnica Programa daje se procjena potrebnih investicija u energetsku obnovu obiteljskih kuća (OK) te ocjena učinaka Programa, što uključuje utvrđivanje ušteda energije, smanjenja emisija CO_2 i učinka na državni proračun.

6.2. Plan provedbe programa za razdoblje do kraja 2020. godine

6.2.1. Temeljne odrednice Programa

Obuhvat Programa

Ovaj se Program odnosi na postojeće obiteljske kuće, bez obzira na godinu izgradnje.

Obiteljska kuća u smislu ovog Programa je zgrada u kojoj je više od 50% bruto podne površine namijenjeno za stanovanje te zadovoljava jedan od dva navedena uvjeta:

1) ima najviše tri stambene jedinice

2) ima građevinsku bruto površinu manju ili jednaku 600 m^2.

U Programu mogu sudjelovati samo zakonito izgrađene obiteljske kuće.

Ovaj Program u razdoblju do kraja 2020. provodi se u dva dijela tj. za dvije ciljne skupine:

1) Svi građani, vlasnici obiteljskih kuća – prvi dio ovog Programa odnosi se na sve vlasnike obiteljskih kuća u RH bez obzira na njihov socijalni status;

2) Ranjive skupine građana – drugi dio ovog Programa odnosi se isključivo na ranjive skupine građana u riziku od energetskog siromaštva.

Potrebno je istaknuti da, iako se ovaj Program i njegove izmjene odnose na razdoblje do kraja 2020. godine, postojeći nacrt Integriranog nacionalnog energetskog i klimatskog plana (NEKP) za razdoblje od 2021. do 2030. godine[4](Nacrt Nacionalnog energetskog i klimatskog plana dostupan je na: https://mzoe.gov.hr/o-ministarstvu-1065/djelokrug-4925/energetika/energetska-politika-i-planiranje/strategije-planovi-i-programi-2009/2009 (datum pristupa: 11.09.2019.)) predviđa nastavak provedbe Programa i u sljedećem desetogodišnjem razdoblju. Stoga je, na temelju iskustava iz provedbe ovog Programa u 2020. godini, a u skladu s NEKP-om, potrebno osigurati kontinuitet u provedbi energetske obnove OK, što će se ostvariti osiguravanjem sufinanciranja i objavom javnih poziva na godišnjoj razini od strane FZOEU-a u cijelom razdoblju do kraja 2030. godine. Karakteristike budućih javnih poziva definirat će se u novom Programu energetske obnove obiteljskih kuća za razdoblje 2021. do 2030.

U Programu također mogu sudjelovati i obiteljske kuće u zaštićenim kulturno-povijesnim cjelinama.

Ključni dionici u provedbi Programa

Ključni dionici u provedbi Programa su:

• Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja (MGIPU) – izrađivač i nositelj Programa, nadležno tijelo za njegovu promociju, u suradnji s Fondom za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost izrađivač javnog poziva, informativne aktivnosti, obavještava Vladu RH o rezultatima provedbe programa

• Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE) – nadležno tijelo za praćenje provedbe Programa kroz internet aplikaciju Sustav za mjerenje i verifikaciju ušteda energije (SMIV), analizu učinaka i izvještavanje te za osiguravanje financijskih sredstava za kontinuiranu provedbu Programa kroz Plan korištenja financijskih sredstava stečenih od prodaje emisijskih jedinica putem dražbe na sustavu trgovanja emisijskim jedinicama EU

• Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost (FZOEU) – raspisivanje javnih poziva za sufinanciranje energetske obnove OK barem jednom godišnje, dodjela sredstava i praćenje namjenskog korištenja sredstava, unos podataka u SMIV i podnosi izvještaje o realizaciji MGIPU i MZOE u sklopu izvješća o realizaciji godišnjeg programa rada i financijskog plana za proteklu godinu kao i u sklopu godišnjeg izvješća o utrošku sredstava stečenih od prodaje emisijskih jedinica putem dražbe na sustavu trgovanja emisijskim jedinicama EU

• Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku (MDOMSP) – promocija dijela Programa usmjerenog na ranjive skupine građana u opasnosti od energetskog siromaštva putem centara za socijalnu skrb.

Izvori i način financiranja provedbe Programa

Sredstva za provedbu Programa FZOEU osigurava u svom financijskom planu te zasebno prati realizaciju svakog dijela Programa te o tome izvještava nadležna ministarstva.

FZOEU dodjeljuje bespovratna sredstva u obliku donacija građanima, vlasnicima obiteljskih kuća putem javnih poziva.

Donacije u dijelu Programa koji se odnosi na sve obiteljske kuće se dodjeljuju vlasnicima isključivo za opremu i radove kojima se poboljšavaju energetska svojstva postojećih OK, tj. za provedbu mjera EnU i korištenja OIE, na način razrađen u Poglavlju 6.3. ovog Programa. Dokumentacija potrebna za prijavu na javni poziv i za ostvarenje prava na bespovratna sredstva nakon obnove se u ovom dijelu Programa ne sufinancira.

U drugom dijelu Programa koji se odnosi na ranjive skupine građana, osim opreme i radova, sufinancira se i provedba energetskog pregleda i energetski certifikat prije i poslije obnove kao i pružanje tehničke pomoći prijaviteljima, na način razrađen u Poglavlju 6.4.

Organizacija provedbe Programa

Predviđena organizacija provedbe dijela Programa za sve građane, prikazana je u Okviru 1.

Okvir 1 – Organizacija provedbe Programa za sve građane, vlasnike obiteljskih kuća

1. korak: priprema provedbe i promocija

• MGIPU informira javnost o Programu i najavljuje raspisivanje javnog poziva od strane FZOEU te promovira energetsku obnovu obiteljskih kuća kroz uobičajene komunikacijske kanale (konferencije i priopćenja za medije, sudjelovanje u informativnim i edukativnim radijskim i televizijskim emisijama, širenje informacija putem mrežnih stranica i društvenih medija, itd.). U ove se aktivnosti uključuje i FZOEU.

• FZOEU u suradnji s MGIPU te ostalim članovima stručnog povjerenstva osnovanog pri MGIPU izrađuje javni poziv za sufinanciranje energetske obnove OK s jasnim i transparentnim kriterijima za dodjelu sredstava. Tehnički i financijski kriteriji u javnom pozivu moraju biti usklađeni s kriterijima danima u ovom Programu.

• FZOEU objavljuje na svojim mrežnim stranicama najavu javnog poziva najmanje 15 dana prije njegove objave. Informaciju o namjeri objavljivanja javnog poziva FZOEU dostavlja i medijima. FZOEU će, u cilju što boljeg informiranja javnosti provesti edukativnu kampanju o načinu i uvjetima javnog poziva za energetsku obnovu obiteljskih kuća.

• FZOEU raspisuje poziv za iskaz interesa ovlaštenih osoba za energetsko certificiranje i energetski pregled zgrade (u daljnjem tekstu: energetski certifikatori) za sudjelovanje u Programu.

• FZOEU i MGIPU objavljuju na svojim mrežnim stranicama listu energetskih certifikatora koji su iskazali interes za sudjelovanje u Programu.

2. korak: provedba javnog poziva za dodjelu bespovratnih sredstava građanima

• FZOEU objavljuje javni poziv za dodjelu bespovratnih sredstava građanima za energetsku obnovu OK – javni poziv je otvoren do utroška predviđenih sredstava. Pristigle prijave obrađuju se po redoslijedu zaprimanja, a valjanim se smatraju isključivo prijave koje sadrže svu valjanu dokumentaciju.

• Energetski certifikatori pomažu građanima pri prijavi na javni poziv.

• Obavezna dokumentacija za prijavu minimalno uključuje:

o Energetski certifikat i Izvješće o energetskom pregledu prije energetske obnove te detaljnu ponudu opreme i radova. Navedenim dokumentima potvrđuje se zadovoljavanje tehničkih uvjeta propisanih u javnom pozivu

o U slučaju ugradnje fotonaponskih sustava, potreban je glavni projekt, u skladu s Pravilnikom o jednostavnim i drugim građevinama i radovima (»Narodne novine«, br. 112/17, 34/18, 36/19 i 98/19)

o U slučaju prijave obiteljske kuće koja je dio zaštićene kulturno – povijesne cjeline potrebno je odobrenje nadležnog tijela državne uprave za zaštitu spomenika kulture i prirode

o Foto dokumentaciju postojećeg stanja

o Dokaze o prebivalištu, vlasništvu i zakonitosti građevine – vrste ovih dokaza detaljno se raspisuju u javnom pozivu.

Detaljan sadržaj dokumentacije za prijavu na poziv bit će propisan u tekstu javnog poziva.

• Za sve pravovremeno pristigle i valjane prijave, FZOEU donosi odluke o sufinanciranju te odluke i ugovore o sufinanciranju šalje korisnicima u roku od 90 dana od dana zaprimanja prijave.

• Korisnik potpisuje ugovor o sufinanciranju u propisanom roku i vraća ga FZOEU-u.

3. korak: izvođenje radova i plaćanja

• Izvođač radova izvodi ugovorene radove energetske obnove.

• Energetski certifikator provodi završni energetski pregled, izrađuje izvješće o završnom energetskom pregledu te se izdaje energetski certifikat nakon obnove. U slučaju ugradnje fotonaponskih sustava, koja se izvršava prema glavnom projektu, potrebno je osigurati stručni nadzor sukladno Zakonu o gradnji. Završnim izvješćem nadzornog inženjera potvrđuje se izvedba radova u skladu s glavnim projektom. Navedeni dokumenti predstavljaju sastavni dio obvezne dokumentacije za isplatu sredstava.

• Korisnik dostavlja FZOEU-u svu dokumentaciju za isplatu sredstva, koja se detaljno propisuje u javnom pozivu, u skladu s propisima FZOEU-a.

• Rok za provedbu energetske obnove i dostavu dokumentacije za isplatu sredstva je 24 mjeseca od potpisivanja ugovora o sufinanciranju.

• FZOEU utvrđuje potpunost dokumentacije za isplatu te isplaćuje sredstva korisniku u roku 30 dana od primitka potpune dokumentacije za isplatu. FZOEU također zadržava pravo provedbe terenske kontrole izvedenih radova energetske obnove prije isplate sredstava i uskrate isplate sredstava ukoliko se utvrdi da energetska obnova nije izvedena u skladu s dokumentacijom za prijavu. FZOEU može sredstva uplatiti izravno izvođaču radova temeljem Ugovora o ustupanju potraživanja (cesija), što se pobliže definira u javnom pozivu.

4. korak: izvješćivanje

• FZOEU je kao davatelj subvencije dužan unositi informacije u SMIV te izvještavati MGIPU i MZOE o rezultatima provedbe Programa i to u sklopu izvješća o realizaciji godišnjeg programa rada i financijskog plana za proteklu godinu i u sklopu godišnjeg izvješća o utrošku sredstava stečenih od prodaje emisijskih jedinica putem dražbe na sustavu trgovanja emisijskim jedinicama EU-a kao i na zahtjev nadležnih ministarstava.

• FZOEU je dužan zasebno pratiti ostvarenje ovog dijela Programa.

MGIPU i FZOEU pripremaju izvješće Vladi o ostvarenim aktivnostima, napretku i rezultatima Programa.

Predviđena organizacija provedbe dijela Programa za ranjive skupine građane prikazana je u Okviru 2.

Okvir 2 – Organizacija provedbe Programa za ranjive skupine građane

1. korak: priprema provedbe i promocija

• MGIPU obavještava MDOMSP o pokretanju Programa za ranjive skupine građana ugrožene od energetskog siromaštva te osigurava sve informacije koje su potrebne za informiranja ove skupine građana o mogućnostima energetske obnove. MDOMSP šalje naputak svim centrima za socijalnu skrb o namjeri pokretanja javnog poziva za ranjive skupine i nalaže im da dobivene informacije prošire korisnicima centara koji zadovoljavaju uvjete. Djelatnici centara za socijalnu skrb izrađuju preporuku prema utvrđenim socijalnim kriterijima:

1. troje i više djece u kućanstvu
2. broj djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom u kućanstvu
3. broj osoba starije životne dobi u kućanstvu
4. žrtve nasilja u obitelji.

• MGIPU promovira energetsku obnovu obiteljskih kuća za ranjive skupine i kroz uobičajene komunikacijske kanale (konferencije i priopćenja za medije, sudjelovanje u informativnim i edukativnim radijskim i televizijskim emisijama, širenje informacija putem mrežnih stranica i društvenih medija, itd.). U ove se aktivnosti uključuju i MZOE, FZOEU i MRRFEU.

• FZOEU provodi javni poziv za energetske certifikatore – svrha tog javnog poziva je stvoriti listu energetskih cetifikatora koji će pod propisanim uvjetima pružiti svu tehničku pomoć građanima ugroženima od energetskog siromaštva, koji se žele prijaviti na javni poziv. Odabrani energetski certifikatori pomagat će ranjivim skupinama građana, u prijavi na javni poziv te u provedbi cijelog procesa energetske obnove. Javnim pozivom odabrat će se energetski certifikatori koji će biti zaduženi da pokriju područje za koje su se prijavili. Javnim pozivom definirat će se četiri regije, a za svaku regiju se prihvaćaju svi certifikatori koji se jave za vrijeme trajanja pozva.

• Naknadu energetskim certifikatorima FZOEU će isplaćivati isključivo za kuće koje na javni poziv budu prijavljene sa ispravnom i potpunom dokumentacijom.

• FZOEU u suradnji s MGIPU i MDOMSP održava radionice za djelatnike centara za socijalnu skrb u svim županijama s ciljem detaljnog informiranja djelatnika o Programu i osposobljavanja za prenošenje informacija o Programu svojim korisnicima, uključujući informacije o energetskim certifikatorima koji su im na raspolaganju kao tehnička pomoć. FZOEU također detaljno informira cetifikatore o specifičnostima ovog dijela Programa.

• MDOMSP obavještava centre za socijalnu skrb u svim županijama o održavanju radionica za djelatnike centra.

• Nakon provedenih prethodno navedenih aktivnosti, FZOEU i MGIPU objavljuju na svojim mrežnim stranicama najavu javnog poziva i to najmanje 15 dana prije njegove objave. Informaciju o namjeri objavljivanja javnog poziva FZOEU i MGIPU dostavljaju i medijima.

2. korak: provedba javnog poziva za dodjelu bespovratnih sredstava građanima

• FZOEU objavljuje javni poziv za dodjelu bespovratnih sredstava ranjivim skupinama građana u opasnosti od energetskog siromaštva za energetsku obnovu OK – javni poziv je otvoren do kraja kalendarske godine ili do utroška predviđenih sredstava, ovisno koja okolnost nastupi prije. Pristigle prijave obrađuju se po redoslijedu zaprimanja, a valjanim se smatraju isključivo prijave koje sadrže svu valjanu dokumentaciju.

• Energetski certifikatori u svojstvu tehničke pomoći javljaju se centrima za socijalnu skrb u pojedinim županijama, koji ih upućuju na korisnike zajamčene minimalne naknade koji ispunjavaju uvjete, sukladno preporuci.

Energetski certifikatori pružaju tehničku pomoć građanima, pregledavaju dokumentaciju o legalnosti i vlasništvu te ako je uredna izrađuju energetski certifikat i pomažu građanima s prijavom na javni poziv.

• Obavezna dokumentacija za prijavu minimalno uključuje:

o Izvješće o energetskom pregledu i energetski certifikat te detaljnu ponudu opreme i radova za provedbu mjera specificiranih u izvješću o energetskom pregledu – ovim dokumentima mora se potvrditi zadovoljavanje tehničkih uvjeta propisanih u javnom pozivu

o Fotodokumentaciju postojećeg stanja

o Dokaze o prebivalištu, vlasništvu i zakonitosti građevine – vrste ovih dokaza detaljno se raspisuju u javnom pozivuo Dokaze o socijalnom statusu: preslika rješenja kojim se priznaje pravo na zajamčenu minimalnu naknadu;

o Preporuku nadležnog centra za socijalnu skrb o socijalnim prilikama prijavitelja.

Detaljan sadržaj dokumentacije za prijavu na poziv bit će propisan u tekstu javnog poziva.

• Za sve pravovremeno pristigle i valjane prijave, FZOEU donosi odluke o sufinanciranju te odluke i ugovore o sufinanciranju šalje korisnicima u roku od 90 dana od dana zaprimanja prijave.

• Korisnik potpisuje ugovor o sufinanciranju u propisanom roku i vraća ga FZOEU-u.

3. korak: izvođenje radova i plaćanja